

и юрист, и программист, и сценарист, и режиссер, и ведущий, и аниматор...»

Во время проведения вторичной занятости руководством Ивьевской районной библиотеки совместно с управлением по труду, занятости и социальной защите было организовано и проведено профориентационное мероприятие для молодых людей с использованием нового цифрового сервиса – «Шаг в профессию», который размещен в открытом доступе на портале государственной службы занятости (<https://gsz.gov.by/porgr/>). В отличие от обычной помощи в выборе профессии, сервис позволяет не только пройти глубинное исследование (определить сферу интересов, оценить, насколько человек подходит выбранной профессии), но и изучить востребованность профессии на рынке труда.

26 июля 2023 г. на базе Публичного центра правовой информации, который работает при Ивьевской районной библиотеке, нотариусом Гродненского нотариального округа Наталией Ивановной Говор был проведен правовой час «Права и обязанности несовершеннолетних» с целью повышения уровня правовой культуры и правосознания подростков, работающих в библиотеке.

Можно по-разному распорядиться своими летними каникулами: проваляться все три месяца на диване, зависая в компьютерных играх и социальных сетях, или пролежать все это время на пляже, купаясь и загорая, или все-таки успеть и отдохнуть, и поработать, получив при этом новый опыт, практические знания и, конечно же, первую зарплату. Многие сегодняшние мультимиллионеры начинали свой трудовой путь именно с летней работы в подростковом возрасте.

ЛИТЕРАТУРА

1. **Трудовой десант** в библиотеке [Электронный ресурс] / ГУК «Гродненская областная научная библиотека им. Е. Ф. Карского». – 2006–2022. – Режим доступа: <https://grodno.lib.by/project/trudovoy-desant-v-biblioteko/>. – Дата доступа: 07.08.2023.

Summary

The article presents the experience of organizing summer employment for teenagers in the Ilye regional library.

Загадчык аддзела
Гродзенскай абласной навуковай
бібліятэкі імя Я.Ф. Карскага

«СУВЯЗЬ ЧАСОЎ»: З ГІСТОРЫІ ТЭЛЕФАНІІ НА ГРОДЗЕНШЧЫНЕ

Магчымасць перадачы інфармацыі на адлегласці хвалявала людзей з даўніх часоў. Чалавецтва выкарыстоўвала цэлы шэраг разнастайных спосабаў для ачышчэння гэтай задумкі. Самым ненадзейным, але даволі працяглым былі веставыя ганцы ці паштовыя галубы. Як сродак сувязі людзі выкарыстоўвалі сігнальныя вогнішчы, пазней паштовыя дыліжансы або плывучыя сродкі, для перадачы інфармацыі праз моры ці акіяны. Карэнным чынам усё змянілася ў 1876 г., калі Аляксандрам Бэлам была пададзена заяўка на патэнтаванне сваёй вынаходкі – першага тэлефоннага апарата. Гэта падзея азнаменавала пачатак новай эры ў галіне сувязі для ўсяго свету.

У аддзеле мастацтва Гродзенскай абласной навуковай бібліятэкі імя Я.Ф. Карскага ў межах праекта «Дакрануцца да гісторыі» адкрылася выстава «Сувязь часоў», якая распавядае пра гісторыю тэлефоннай сувязі на Гродзеншчыне. У экспазіцыі прадстаўлена каля 150 рарытэтаў з фондаў абласной бібліятэкі і прыватных калекцый гродзенцаў: тэлефонныя апараты, кнігі і даведнікі, паштоўкі і фотаздымкі.

14 лістапада 1896 г. была прынята ў эксплуатацыю першая на тэрыторыі Беларусі дзяржаўная тэлефонная станцыя на 100 нумароў фірмы «Эрыксан» у Мінску, а 14 лістапада 1907 г. першая тэлефонная станцыя была адкрыта ў Гродне. Дазвольце сабе

гарадскі тэлефон у тыя гады маглі толькі самыя багатыя гараджане. Плаціць за тэлефон трэба было 75 царскіх рублёў за год і гэта пры тым, што сярэднестатыстычны работнік атрымліваў 10 рублёў у месяц.

Самымі старадаўнімі на выставе з'яўляюцца тэлефонныя апараты 20–30-х гг. XX ст. з камутатарам. Абанент, калі хацеў патэлефанаваць, круціў спецыяльную ручку апарата і абанентаў злучалі «тэлефонныя паненкі», якія працавалі на станцыях. Добрая тэлефаністка спраўлялася з задачай менш чым за 8 секунд. Кастынг на такую працу быў вялікі: «тэлефонныя паненкі» павінны былі добра валодаць замежнымі мовамі, мець прыемны голас і ўяўленне пра род дзейнасці, нават ведаць пра захапленні кожнага абанента.

Прыцягваюць да сябе ўвагу тэлефоны 30-х гг. XX ст. з дыскавым наборам нумара. Менавіта ў гэты час тэлефаністак пачалі змяняць на «бяздушную машыну». Справа ў тым, што падчас працы «тэлефонных паненак» забяспечыць сакрэтнасць было немагчыма, а пры размовах высокіх чыноўнікаў часта абмяркоўваліся важныя дзяржаўныя пытанні. Канчаткова прафесія тэлефаністкі сышла ў мінулае ў 40-х гг. XX ст.

30 верасня 1956 г. у Гродне ўступіла ў эксплуатацыю першая чарга Гродзенскай аўтаматычнай тэлефоннай станцыі на 2 тыс. нумароў. Тэлефонныя апараты 40–50-х гг. XX ст. на выставе выглядаюць найбольш прывабна, асабліва тыя з іх, якія выкананы як стылізацыя пад канец XIX – пачатак XX ст. Такія тэлефоны багата ўпрыгожаны пазалотай, барэльефамі і маюць элегантную выгнутую форму тэлефоннай трубки.

У экспазіцыі можна ўбачыць службовыя тэлефоны з гербам Савецкага Саюза. Яны стаялі ў кабінетах у важных асоб і з'яўляліся паказчыкам статусу. На выставе прадстаўлены як тэлефоны з камутатарам, так і знакамітыя «круцёлкі» – тэлефоны закрытай сістэмы спецсувязі для органаў пар-

тыйнай і дзяржаўнай улады, для кіраўнікоў сілавых ведамстваў і буйных стратэгічных аб'ектаў у СССР.

Да ўвагі наведвальнікаў прадстаўлены таксама ваенна-палявыя і прамысловыя тэлефонныя апараты. Апошнія з'яўляюцца самымі масіўнымі, яны выкарыстоўваліся на заводах, у шахтах і на караблях. Герметызаваны корпус надзейна абараняў ад пылу і бруду, а гучны званок дазваляў лёгка пачуць сігнал выкліку сярод шуму і грукату.

Самай вялікай папулярнасцю карыстаюцца дызайнерскія тэлефоны 70–80-х гг. XX ст. у выглядзе піяніна і машыны Ferrari. Гэта не цацкі, як можа здацца на першы погляд, а сапраўдныя кнопкавыя апараты, па якіх можна тэлефанаваць.

У экспазіцыі можна ўбачыць вялікую колькасць дыскавых тэлефонаў, якімі гродзенцы карысталіся ў кватэрах: ад савецкіх 60-х гг. да больш сучасных, якія з'явіліся ў канцы мінулага стагоддзя.

На выставе таксама ёсць і першыя мабільныя тэлефоны 2000-х гг., кнігі па тэлефаніі савецкага часу, тэлефонныя даведнікі, фотаздымкі і паштоўкі. Самая рэдкая з паштовак датуецца 1917 г.

Тэлефонная сувязь, якая ўварвалася ў свет у канцы XIX ст., як ніколі актуальная цяпер у стагоддзе высокіх хуткасцей, яна стала неад'емнай часткай жыцця сучаснага чалавека. Выстава «Сувязь часоў» дазваляе здзейсніць званок у мінулае і даведацца больш пра тэлефонную сувязь на Гродзеншчыне.

Summary

The article sums up the results of the exhibition of telephony "Link of Times" in the Grodno Regional Scientific Library named after E.F. Karsky.

